

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya
PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ En Barcelona Ptas. 2 trimestre Fora ciutat » 2 » Los suscriptors del interior reben las obras del : : : : : folleti encuadernadas : : : : :</p>	<p>DIRECTOR D. Joan Brú Sanclement REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ Carrer de las Cabras, 13, 2^{on} (Bussó á la escala)</p>	<p>PREUS DE CADA NÚMERO Número corrent 15 cénts. Donant avis se passa á domicili sense : : : : : augment de preu : : : : :</p>
---	---	--

Comissió Liquidadora
 del
Homenatge á Verdaguer

Haventse retornat la majoria dels donatius entregats á la Comissió Executiva, publicats en las Llistas Oficiales y havent transcorregut lo dia 20 d'Octubre, ficats com á últim de retorn, sense que hagin passat á recullir los seus los senyors Manuel Sanz—Un catalá—L. R.—Joan Capdevila—Un enemich de las injusticias—Aurelio de la Casa—J. M. A.—Joan Costa—R. B.—Joseph Mestres—J. R. P.—J. S.—Un admirador—Joan Ribas y J. Trilla, que suman en conjunt pessetas 34'25, la Comissió liquidadora guardarà dita cantitat fins al dia 1er de Janer vinent á la disposició de dits senyors.

Los gastos fets per la Junta consistents en franqueix, cartells, circulars, oficis, talonaris y altres impresos y que ascendeixen á ptas. 127'75, han sigut pagats per la Comissió Executiva (menos los senyors Busquets y Viola), ajudada per algun donatiu cedit á n'aqueix objecte.

En lo domicili del ex-tresorer, Cabras, 13, 2^{on}, quedan á disposició del públich tots los comprovants.
 Barcelona 21 d' Octubre de 1896.

M. MARINEL-LO, F. DALMASES GIL, J. XIMENO PLANAS.

Crónica

Avuy fa vuyt dias que 'ls corredors y sala de espera de la Audiencia eran insuficients pera contenir á la multitud que habia acudit allí anhelosa de presenciar els judicis orals del dia. Aquella multitud, que per lo general ofereix un as-

pecte estrany, l' aspecte del *gros públich*, que acut al Palau de la Justicia pera saborejar ab fruició, tots els incidents de una causa, casi sempre esgarrifosa, y que disfruta allí, com en un espectacle groixut, com en els toros per exemple, era dissapte passat un tant més alegre, y es cas de dirho, un tant més simpática que de costum.

En aquells estrados, plens encare de detalls gòtics de gust exquisit, de artístichs sostres plafonats, y als que precedeix la magestuosa escala que coneix tothom, en aquells estrados que recordan la época de llibertat y gloria de Catalunya, quan l' ocupava la *Generalitat*, y convertits avuy en raquítics salons insuficients per Audiencia, perque el govern de Madrid may ha tingut diners pera ferne una, á pesar dels millons que treu de Barcelona, debía celebrarse la vista de la causa més *catalana* que 's puga haber presentat, desde que nostra patria perdé sas lleys, y sos usos y costums patriarcals, aquelles lleys respectadas y estudiadas per tot el mon menos pels governs de Madrid.

Sí, senyors, la causa era catalana, absolutament catalana, 's tractava del procés obert pel etern plagiari, vergonya de nostre teatro, contra 'l crítich que 's va atrevir á acceptar el *reto* de las 5,000 pessetas ofertes pel autor dramátich de *camama* al qui li probés que *La Suripanta* no era original d' ell. La polémica va fer soroll, molt soroll, mes com ab dit senyor no s' hi pot *discutir* sense *disputar*, aquí tenen vostés que vejentse acorralat, no va trovar altre sortida

que procesar al crítich que li havia descobert el marro, per injuria y per calumnia: dit procés debia veurers el dissapte passat.

Aquí tenen vostés, perque 'l públich dels judicis orals era més alegre, més simpátich que de costum; allí s'havian donat cita la inmensa majoria de nostres literats, pera assistir al curiosíssim judici, que havia de tindre lloch en la sala 2.ª presidida pel recte magistrat D. César Hermosa.

La inmensa majoria de aquells senyors, se trobaban allí per la primera vegada en sa vida.

Allí estava l'acusat, es á dir 'l crítich redactor d'aqueix periódich, seré, impassible, com l'home que te la conciencia tranquila, saludat per tothom, voltat sempre d'un número compacte d'amichs y escriptors, allí estavan 'ls testimonis del acusat, tranquils y contents com ell mateix, formant tots plegats grupos compactes y animats, que s'anavan augmentant á mida que la hora adelantava; la literatura catalana, representada desde 'l primerench aficionat al mestre en Gay Saber, habian acudit á engroxir el públich; aquelles salas y corredors no podian donar cabuda á tothom, mentres en el recó més obscur, voltat de pochs, molt pochs amichs, l'acusador, l'autor plagiari, esperava també que s'obrissin las portas de la sala segona. ¿Qué debia passar per ell? Tots els saludos, tots els elogis eran per l'acusat, ell, l'acusador, lo que havia acudit als tribunals, se veyá abandonat dels mateixos que habian sigut sos admiradors y amichs, quan encara no se sabia la seva *manera* d'escriurer.

En va are s'escarrassa dihent, com ho va fer en una carta al *Noticiero*, que la causa no te res que veurer ab *La Suripanta, res absolutament*, sino que es per injurias, fugida tonta y de home sense talent, perque la font, l'origen de tot, son las sevas baladronadas de originalitat, desfetas primer per *La Esquella*, y á la qual no 's va atrevir á dur als tribunals, y després pel TEATRO REGIONAL, al que va processar, en la persona del Sr. Ximeno, pensantse matar el periódich, espantar als demés, y quedar-se ell amo absolut del auca y únich y exclusiu escriptor *original*.

Per desgracia, la vista de la causa no 's va poguer celebrar; lo distingit escriptor D. Conrat Roure, abogat defensor del acusat, jeya al lilit, en estat grave, com encara continúa, y no podía assistir al judici oral. Igualment se 'm digué que l'abogat del plagiari jeya també malalt.

La vista quedá suspesa y fins á nova ordre; tot torná á estar igual que avans, l'acusador ab sos remordiments, y mal impresionat de lo sucehit dissapte en las salas d'espera, al veurer que tenia més simpatias l'acusat qu'ell; y 'l crítich nostré, 'l bon amich y company de redac-

ció, s'entorná á sa casa á viurer entremitj de aquells mobles, *embargats* per l'*original autor* de tantas obras estropelladas, y á qui no ha parlat *ni una sola vegada en sa vida*.

A. LLIMONER.

Teatro Catalá

SANÁS Y PARELLS

Comedia en un acte, dels senyors Suárez Casañ y Capella. Estrenada la nit del 16 en lo teatro Romea.

Es aquesta una comedia quin estreno entre nosaltres no te la novetat de tal. Varem veurerla representar ja en castellá en lo desaparegut teatro del Circo Ecuestre. En quant al treball de traduhirla al catalá no hi veyem dificultat digna d'elogi. Quan la obra se estrená en castellá duya 'l nom d'autor lo senyor Suárez Casañ, per lo tant no es difícil sapiguer qui ha fet lo treball de traducció, tota vegada que 'l senyor Casañ, com es sabut, sols cultiva 'l castellá.

Per lo tant, desitjem veurer al senyor Capella (Amadeo Bertran), en treballs de major mérit, donchs no voldriam que la seva intimitat ab lo celeberrim *plagiari* l'arrivés un dia á afectar-lo tant, que la seva admiració l'induhís á cultivar la mateixa famosa escola Ferreriana.

T. G.

INDALECI

Drama en tres actes, en prosa, original de D. Ignasi Torruella y Tomás. Estrenat lo dia 18 en lo Teatro-Conservatori de Manresa.

Si no es de gran novetat en son fondo, l'argument d'aquest drama es d'un assumpto d'aquells que sempre interessará al espectador, veurel baix nova forma en las taulas del teatro.

Tal es, la bondat de sentiments perdonant desvios comesos per un marit pervertit que arrivá á olvidar sos mes sagrats debers, trobant lo cástich en lo mateix que ell cregué ventura.

Al públich que assistí al estreno agradá extraordinariament aquesta obra, demanant á son jove autor repetidas vegadas.

Lo desemenyo sigué ben cuydat, distingintshi la celebrada actriu donya Concepció Llorente y 'ls senyors Vicens y Serra, secundant discretament los senyors Batlle, Girbau, Rubiralta, Argelaga, Llimona y Ferreras.

Ll. X.

Notas Bibliográficas

Poesias serias y jocosas, per D. Ramón Bordas Estragués.—Gerona, 1896.

L'autor ha donat á llum en un quadern de forma fóleo, una cinquantena de composicions poéticas, la major part plenas de humorisme de bona lley.

Es llibre recomenable y no dol pas lo temps que un entreté agradablement en sa lectura.

Donem las gracias al senyor Bordas (aplaudint autor de *La flor de la Montanya*) per l'obsequi que 'ns ha fet ab l'envio de la seva última publicació.

J. S.

BRINDIS pronunciat en l'àpat que pera solemnisar la segona Asambleia del Sindicat de Metjes de la provincia de Gerona, se feu en La Bisbal lo dia 18 de Septembre de 1896.

COMPANYS:

Al desitjarvos prosperitat y llarchs anys de vida, vull recomanarvos procureu fugir de tres capitals enemichs que te 'l metje: l'apotecari, las donas y la política.

Si sou dels que viviu en poble, que sols hi ha un apotecari, aquest vos será amich, fins vos ajudarà en la práctica, no descuidará de preguntar á cada un dels que van á buscar una medicina que 's lo que te 'l malalt, y al topar ab una dona que te 'l fillet malaltís li aconsellará que li donga lo per vosaltres receptat, afeginthi: pero vos fará un pegat ab lo qual he curat moltas criaturas: vosaltres ab lo bismut ó l'ácit láctich haureu corretgit un gatrioisme que podia matar al nin, mes per la mare será lo pegat del senyor Llibori lo que l' ha curat; vosaltres ab major trevall y cuidado cobrareu la mateixa conducta; lo senyor Llibori ha cobrat las medicinas, ab torna: lo pegadet.

Si sou dos los metjes y un l'apotecari, aquest per sota ma fará prossélits per el qui de vosaltres recepti més; per lo tant será l' esca de desavenencias entre comprofessors.

Si sou varios los metjes y varios los farmacéutichs, procureu receptor molt y pera totas las botigas, puig que 'l menos favorescut ja cuidarà de traureus la pell, ab modos: al parlar de vosaltres dirá, Fulano ja es bon metje, ja sab, pero no llegeix gayre, es un poch rutinari, pensa ab altres cosas, y tot perque no li feu despatxar los polvos ab ostias ó no recepteu l' aixarop glicero-yodo-tanich-fosfatat ab creosota y cacau, putinga qu' ell ha compost que li val cinch pessetas y al qui li pren li costa una indigestió.

Las donas, no vull referirme á la muller, la dona propia, sino á aquellas que ab lo pretext de ser vehinas ó entesas en cuidar malalts, las trobeu al costat de la partera, als peus dels bressols ó al capsal del llit, donas que mentres vosaltres examineu y pregunteu al malalt, res diuen, mes un cop haveu surtit exclaman: jo no li donaria aquesta medicina, jo probaria l' *amopatia*, jo li faria una untura d' oli de... sargantana, jo tinch una recepta d' un metje de Barcelona que ha fet miracles; y molt pitjor quant hi afegeixen: si 'm creguesseu 'l faria visitar per Fulano. Las tals donas son lo llevat de descrédit, son las que fan y desfan certas reputacions, son las que vos portan mil compromisos y disgustos.

Advertiu ademés, que la dona, totas las donas,

no discerneixen de si teniu més ó menos ciencia; ab una frase vos jutjan; sentireu que diuen: lo metje Fulano no m' agrada; com si un hom se tingués de casar ab totas ellas.

La política, ó aixó que 'n diuen política, que quant era séria tenia en constant rezel á las familias, que en épocas fins fou causa de que 's matessin germans ab germans; avuy, que 's una especie de Carnestoltes, fa que un munyidor electoral portia perturbat tot un poble ó una comarca. D' eixa calamitat aparteusen, que sino de tart ó de lluny tindreu d' abandonar vostra clientela.

Recordeuse que per lo metje en lo mon sols hi ha dos partits, un lo dels que sofreixen perque están malalts, l' altre los que están be de salut; als prime's, sens diferencia de condició ni classe, haveu de cuidar, als segons esteu encarregats de que 's conservin bons.

Si logreu ser amichs de tots los apotecaris; si sou benvolguts de las donas tafaneras; y si 'ls que en los pobles fan los repartos ó afanan vots no vos son contraris, tindreu fácil l' exercici del nostre art, fins fareu algun diner, pero jamay sereu lo metje respectat y respectable que desitja lo Sindicat.

A la vostra salut.

J. PASCUAL Y PRATS.

 ¡¡Ingrata!!

Lema: Negrura

Avans, nena, quant te vey a
 vestida ab llassos y flors
 y seguint totas las modas
 á tot drap sols per fer goig,
 y fer perdre 'l mon de vista
 contemplant tos encontorns
 al home mes insensible,
 faltat de seny y de cor;
 ¿sabs allavors qué pensava
 mirant sempre aquellas flors?
 Que no cap tanta poesia
 allá 'hont tot es negre y fosch.

Mes, avuy que per desgracia
 ó millor dit, per ta sort,
 n' has de portar vestit negre,
 encar' que no rigorós;
 avuy que sols ta mirada,
 negra també com ton dol
 pot fer glatir y conmourer
 á un pobret y enganyat cor...
 avuy ¿sabs qué penso, hermosa,
 quant te veig á cada jorn?
 que allá 'hont no hi ha poesia,
 ni afecte, ni pur amor;
 allá 'hont per tot regna prosa
 veyentse tot negre y fosch...
 es realitat veureho sempre
 negre á dins... y á fora y tot.

J. BTA. ALEMANY BORRÁS.

Célebre cuadro de N. Sicard

Final de un desafío

Consideracions líric-dramàtiques

L'efervescència que per l'art líric-dramàtic s'ha pogut observar en los teatros d'estiu, en l'última temporada del mateix, y la rebaixa que dels preus d'entrada y localitat han fet las empresas, me mou á fer algunas consideracions, que ja que no son fillas d'un profund estudi, ho son d'una afició decidida y de llarchs anys arrejada.

Suposo que molts senyalarán aquestas ratllas com sortidas al impuls d'un cervell reblandit per la monomania ó els anys; mes jo anticipo als qu' aixó vulguin suposar, que d'abduès maneres estant lluny de lo cert.

Si existeix lo reblandiment, no será fill de monomania, sino en tot cas, d'habermel fet malbé pensant en lo estrany qu'es, lo que quasi bé tot-hom—en assumptos musicals sobre tot—s' *adonqui de la palla y no vegi la viga*, com diuhen en una celebrada obreta catalana. En punt als anys, no son tants que pugui parlar de fets que no recordin tots los qu' han lograt lo dictat d' *homes*, no més que d' *homes*. Y no parlo de la jovenalla que surt de la closca del ou, perque aquesta, qu'es avuy la més exigent, es moltes vegadas la que més campanas toca.

S'ha dit per algunas personas, á las quals no puch menos de reconeixer criteri ben sentat y coneixements del assumpto, qu'aquest estiu se

havian degollat moltes óperas en alguns teatros.

¡Degollat! Si aquesta paraula ha volgut senyalar la falta de medis materials ab que s'ha contat en tots ells—ó quasi tots—tenen rahó... fins á cert punt.

¿De qué s'han dolgut las obras per mereixer lo dictat de degolladas? ¿Falta d'orquestra? ¿De coros? ¿De bon decorat? ¿De parts notables? ¿De bona interpretació? Donchs jo, qu'entenich que en l'art, com en tot lo d'aquest mon, no tenim lo dret de exigir á ningú alló que no 'ns pot donar, hi trovat ¡rara coincidencia! que m'havian enganyat molt menos are que quan en lo Liceo m'han fet pagar entrada doble per anar á sentir las óperas, no ja com las escrigué son autor, sino arregladas de forma tal, que si es cert alló de que per cada mentida hi ha set anys de purgatori, certs cantants de *primissimo cartello* tindrán de passar tota l'eternitat purgant las moltes mentidas musicals que 'ns han dit.

¡Qué ho han fet ab art!

Estranya manera de dictaminar.

Partint d'aquest suposat, qualsevol cómic—agafém lo més artista que vulguin—pot sortir á las taulas y no dir res del paper que correspongui á l'obra que ficada estigui en lo cartell. Con tal que 's presenti ab art, vesteixi bé y digui alló qu'ab ell li sembli d'una manera que captivi, ja n'hi ha prou... ¡frenética ovació!...

Qu'es com si jo m'en anés al sastre més ano-

menat, demanantli un trajo d' americana, y ell me fes una levita... una levita, que no per ser molt ben tallada y cosida, deixaria d' estar molt lluny de lo que jo desitjava d' ell.

¡Qu' aixó—dirán vostés—es ser exagerat!

Naturalment que sí; pero bé puch permétre-m aquesta sortida—de peu de banch' si volen—en gracia á l' exagerada intransigencia que per los artistas d' escassas facultats—y pot ser mes escassa paga—demostran personas de bon criteri y llarga experiencia.

¡Frescos estariam que no pogués ferse art sino ab bona sobra d' elements! Podian plegar lo ram llavors, no ja sols tots los *petits cantants*, sino també tots los que ab ells contribueixen al des-empnyo de las obras: músichs, coros, etc., etc. ¡Y no dich res dels *pagans* ó siga del públich, si no 's procurés qu' avuy, que per causas que no son d' aquest lloch, s' ha arribat al *reventament* de tot y de tothom, no pogués sentir óperas més qu' ab profusió d' elements, qu' equival á dir pagantlas molt.

No dech ni vull ser exclusivista en materias d' art; mes crech que si s' ha de tenir intransigencia, deu partir aquesta de dalt, no de baix, si s' han de senyalar defectes, comenssis per aquells qu' habentse presentat com á estrelles, nos han donat moltes vegadas un gat per una llebra. Ha sigut ben condimentat, aixó sí, pero al fi, ha sigut gat.

Ara bé, dirán vostés, ¿si tú no ets cómich, ni músich, ni cantant, que 't fá?

Y jo contestaré que no siguent res d' aixó, formo part—exigua per cert—d' aquest públich que ni s' enlluerna ab lo brill d' estrelles quina magnitud trova molt més gran de lo qu' es en si, ni creu que s' han de tancar las portas als que no li donan cap gat per llebra, puig per lo preu que paga, ja pot suposarse que de llebra no n' hi donarán gens.

¿Que n' hi donan una mica?
Donchs pot ben dir: ¡Deu n' hi dó!

ENRICH RIERA Y MATEU.

Amorosa

Vam jurarnos, bosch endins,
tot cullintne farigolas
y aromátichs romanins,
etern amor;
per xo ab l'ánima extassada
vaig donarte un bes puríssim
y com mel dolça abrassada
del fons del cor
tot dihente:—May, may mes
t' olvidaré hermosa nena;

eixa abrassada y eix bes
bella María,
son lo sello que retrata
mon anhel, ditxa y ventura;
son mon tendre cor qu' esclata
boig d' alegría...

Fixo en tú mon pensament
sempre estará igual qu' estrella
qu' es del inmens firmament
inseparable.

Sens tú ¡ay! quanta amargura
passaría y quantas penas
puig per mí n' es ta hermosura
incomparable.—

Quan lo sol sen va á la posta
y de la nit son mantell
paulatinament s' acosta
jo 'm poso trist.

Mes encar no apunta 'l día
corro á veuret perque 'm sembla
que fa un sigle, aymada mía,
que no t' hi vist.

AGUILETA.

Servey de fora

MANRESA.—Ab asistencia de regular concurrencia se doná en lo Teatro-Conservatori, la nit del passat diumenge, la funció catalana anunciada.

Formaban lo programa, l' estreno del drama en tres actes y en prosa anomenat *Indaleci*, original del jove autor don Ignasi Torruella y Tomás y la xistosa comedia en un acte del mateix autor, *Gelos* —C.

VICH.—Segons noticias, lo próxim diumenge, dia primer de Novembre, obrirá sas portas lo teatro del Centro Industrial, en lo cual hi actuará una companyia lírica-dramática.

Llista del personal: Mestre director y concertador, don Lluís G. Jordá; director d' escena, don Leandro Soto; primera tiple, senyoreta donya Enriqueta Serrat; segona tiple, donya Lluisa Soto; contralt, donya Carolina Soto; característica, donya Joaquina Serrat; tenor cómich, don Eduardo Guillot; baritono-cómich, don Leandro Soto; baix cómich, don Enrich Alcaina, y altres quals noms sentim no recordar.

Lo repertori se compon de obras castellanas y catalanas, entre las quals s' hi troban, *Las euras del Mas*, *Lo somni de la Ignocencia*, *Las erradas del papá*, *Dispensi... hi ha principal*, *Verdalet pare y fill del comers de Barcelona*, y altres del repertori catalá. Crech que ab aquest repertori d' obras es d' esperar farán bona temporada.—J. S.

GRACIA.—Molt agradables resultan las funcions que cada quinzena venen dantse en la coneguda societat «La Banya Graciense», gracias al bon acert de la direcció en escullir obras catalanas de bon género y en el de la molt digne Junta, fent que á ditas funcions s' hi

pugui assistir sols per medi de invitació; així fa que regne la nota purament familiar entre la numerosa y escullida concurrència que á las vetllas s' hi reuneix, digne del bon nom de que gosa la esmentada societat. La funció que tingué lloch lo diumenge últim, se componia de las xistosas comedias *Com l' anell al dit* y *La amor es cego*, las quals, dada la bona interpretació de que foren objecte per part de tots los senyors que hi intervingueren y de la senyoreta Arasa, tingueren al auditori ab la continuariella durant la vetlla, acabant aquélla ab un ball de societat.

Al «Cassino Artesá», s' hi representá *La mitja taronja*; al Principal, *A mitj camí*, y al «Moratín», *La ma trencada*.

En lo «Moratín», es molt celebrada la companyia dramática qu' hi actua.—P.

SANS.—La distingida societat «La Familiar Obrera», diumenge passat doná una important funció en la que s' hi distingiren notablement la senyora González y la nena Brasas, y foren també aplaudits los senyors Bozzo, García y Guardia. Com á pessa s' escullí lo bonich juguet, *La ma trencada*, en la que feren aplaudirse los senyors Bargués y Llibre. Pera demá s' anuncia á més de un important drama la pessa *Lo marit de la difunta*.

Al «Porvenir», la companyia del senyor Baqué posá en escena un popular drama, en quin desempeñyo sobresurtiren lo senyor Baqué y la nena Martí.—E. C.

SANT MARTI DE PROVENSALS.—Diumenge passat va tení lloch en lo «Ateneo Provensalense», una extraordinaria funció, formantne part las pessas catalanas *Lo que no vulgas per tú...*, *La Ullupia* y *Sebas al cap*. Dita funció anava á benefici del aficionat don F. Uga.

En lo «Centrè catòlich de Sant Lluís», se representá al mateix dia lo drama *La societat dels anarquistas*, havent obtingut molt bon desempeñyo, distingintshi los senyors Bonoma, Mercader, Plans (I. y J.), y Sangurrin, especialment aquest últim que cada dia se va demostrant mes estudiós.

Acabá la funció ab lo tant aplaudit monólech del senyor Barbany titulat *D' estudi*.—J. T.

SABADELL.—En lo teatro Euterpe, la companyia que dirigeix lo mestre Jordana, entre altres sarsueletas, posaren la celebrada *Un músich de regiment*, distingintshi notablement la senyoreta Obregón, los senyors Vergés, Escrivá y Esplugas, en tot lo escullit reparto.

Als Camps de Recreo, la companyia que dirigeix don Miguel Muñoz y de la que forma part lo notable Ricardo Simó, posá en escena l' última producció de Dicenta, en la que 's distingiren dits actors y la senyoreta Blanca.

En l' «Associació de Catòlichs», se posá en escena lo drama del senyor Serra *Noble venjansa*, per segona vegada, en la que l' auditori no 's cansá d' admirar tant bella producció, fent que son autor se presentés cada acte á rebre entussiasias aplausos. Per fi de festa, 's representá la celebrada comedia *Cura de moro*, que satisfé moltíssim.—J. F.

Contrast

¿Qu' es per la foscor complerta
un diminut raig de sol?
¿Qué es per un dolor terrible
un xich de plor?

¿Qué es per la fera tempesta
un instant de calma sol?
¿Qu' es pel cor que cech estima
un bes preciós?

Per la nit lo raig es dia,
que dissipa la foscor.
Per lo dol lo plor es bálsam,
que 'l cura tot.

Per l' ira que al aigua aixeca,
bramulant com un lleó,
signe de pau es la calma.
D' un instant sol.

Mes per l' amor que 'l cor cega,
es lo bes com llenya al foch;
l' aumenta, l' hi dona vida,
Y 'l fa més gros.

JOSEPH ESCACHS Y VIVERD

Novas

Va en lo folletí del número present obra complerta. Es aquesta *Lo diari d' en Brusi*, lletra y música original del celebrat autor y compositor D. Abelardo Coma, distingit soci honorari de l' «Associació d' escriptors y músichs» de Paris.

Al número vinent comensará y será publicat en poquíssims números, la preciosa obra *La marca de foch*, un dels dramas que per son argument cabaleresch é interessant y la ventatja d' entrar en son desempeñyo una sola dama, opiném que te de representarse molt, tant bon punt hi haigin exemplars impresos, cosa no conseguida fins al present.

Aquest drama es un esmerat arreglo fet per dos reputats autors, pero que sols va á nom d' un d' ells per respecte á voluntats amigas y dignas de tenirse en compte.

Lo número del popular setmanari *La Tomasa* corresponent á la setmana passada, es d' extraordinari mèrit. Está dedicada tota la part ilustrada á commemorar l' anada de la prempsa espanyola á Italia pera la botadura del creuher «Cristóbal Colón.»

Se recomana als que vulguin veurer cosa bona.

Al escriurer las presents ratllas, la malaltia que tant repentinament se presentá dissapte passat á la persona del distingit autor y abogad D. Conrat Roure, ha entrat en vias de millora. Inútil creyém dir quant desitjém sia rápida, pera poguer comunicarne aviat á nostres lectors lo total restabliment.

Tan bon punt nos será indicat lo nou senyalament del Judici Oral Públich, suspés dissapte passat, ho comunicarem á nostres lectors.

L' interés pera aquesta causa cada dia es més latent. Durant la present setmana nostra Administració ha sigut un continuo jubileu, venint á recullir impresions respecte al senyor don Joseph Ximeno Planas.

Tals provas de simpatía, nostre company de Redacció agraeix de tot cor, esperant arrivi l' hora del acte

que dissapte tingué la contrarietat de no poguer veurer realisat.

En la vetllada íntima donada en casa de D. Joaquín Seguí, la nit de Santa Teresa, en celebració d'esser el sant de la senyora de la casa, varem tindre el gust de sentir cantar algunes pessas á la senyoreta donya Gertrudis Rocasalvas, la qual fou l'èxit de la nit.

A una veu ductil y ben timbrada uneix una bona escola de cant y coneixements musicals, per lo qual li augurém un gloriós porvenir en la difícil carrera en que está á punt de debutar en aqueixa ciutat.

La magnífica oleografia representativa del Arbre de Guernica, y de la qual vam parlar en lo número anterior, á fi de que puguin obtenirla los nostres subscriptors, y per tracte especial ab la casa editora, podem nosaltres oferirla en nostre Administració al preu de 2 pessetas l' exemplar.

La societat recreativa «L' Aurora Martinense», lo dia de la festa major de Sant Martí, estrenará un bonich y espayós teatro, ab un important drama desempenyat per una companyia de aficionats de la mateixa societat, baix la direcció de D. Anton Miquel. En una de las funcions següents, passada la festa major, será destinada á honrar la memoria del malaguanyat escriptor martinense D. Joan Ribas Puigvert. Lo programa será compost de obras sevas.

Pera ahir divendres estava anunciat lo Judici Oral de la causa promoguda per l'autor cómic Joseph M. Granés, contra 'l conegut redactor del setmanari *Las Afueras de Barcelona*, nostre distingit company don Esperel García.

Esperém surti absolt lo simpátich crítich.

CIRCO BARCELONÉS. — Ab gran éxit s'han donat algunas representacions y tornarà á repetir-se avuy dissapte lo celebrat drama *Juan-José*, que se li ha donat acabada interpretació, essent tots los actors extraordinariament aplaudits *sin clach*, com diu l'anunci que havem vist.

ROMEA. — *Juan-José y María del Carmen* han obtingut bon desempenyo, sobressurtint en ell la senyora Ferrer y 'l senyor Labastida.

S'anuncian los próxims estrenos de *El rapto de la Sabina* y *L' Estació de la granota*.

NOVETATS. — La ópera *La Gioconda*, ha obtingut interpretació molt acabada, obtenint grans aplausos lo barítono Sr. Aragó.

Per aquesta nit está anunciada la *serata d'onore* de la celebrada soprano Mary D'Arneiro.

Dimecres vinent inaugura una serie de 20 funcions la companyia cómic-dramática de D. Miquel Cepillo.

ELDORADO. — *Faust* ha sigut l'última novetat presentada per Novelli. Aquest celebrat actor fa una creació del personatge *Mefistófeles* de las que per sí sol solidan una reputació. No creyém pugui arribarse més enllá en tan difícil art.

GRANVÍA. — Aquest favoregut teatro segueix obtenint grans entradas. *Giorno e notte* ha obtingut esmerada interpretació.

FRONTÓN BARCELONÉS. — Tacolo y Villabona, blaus, contra Muchacho y Eguibar, blancs, foren los enca-

rregats de la lluyta en la tarde del últim diumenge. Fou un partit discutidíssim y bastant igualat, haventhi jugadas bonicas, especialment entre los dos devaners que trevallaren en lo dintre d'una manera admirable, entrant de bolea sempre que la pilota 'ls ho permetia. Guanyaren los blancs per tres tantos.

FRONTÓN CONDAL. — En lo partit de tarde del passat diumenge, jugaren Zabarte y Ochandino, vermells, contra Chiquito Ondárroa y Americano, blaus, essent la derrota per los últims que quedaren en lo tanto 46.

* * *

En la tarde del dimars, tingué lloch la funció á benefici de la familia del desgraciat pelotari Joan Mada-riaga, que morí d'un cop de pilota en lo frontón «Euskalduna» de Bilbao.

Se combinaren dos partits á 35 tantos, entre tres pelotaris contra tres, y luego tres quinielas per parellas, prenenthi part en conjunt 19 pelotaris.

Lo primer partit entre Chapasta mayor, Chiquito y Pequeño de Abando, vermells, contra Zabarte, Unzueta y Ayestarán, blaus, lo guanyaren aquests últims, essent molt del agrado del públich per lo disputadíssim d'alguns tantos.

No resultá tant agradable lo segón entre Irún Chiquito, Navarrete é Ibaceta, contra Gamborena, Americano y Michelena, que guanyaren per dos tantos los primers.

La concurrencia fou bastant numerosa.

TERTULIA CATALANISTA. — Aquesta important societat que actúa los dijous en lo teatro Romea, escullí pera la última funció la bonica producció de Roca y Roca *Lo plet d'en Baldomero*, y la ben escrita joguina de Feliu y Codina, *Del ou al sou...*

No pot demanarse més bon acert en la elecció de obras, per lo que no es d'estranyar que dijous estés lo teatro Romea concorregut com en sas millors épocas.

LATORRE. — Aquesta societat que actúa també en lo Teatro Romea, essent son dia lo dissapte de cada setmana, ha escullit per avuy estreno de *Un agente de policía* y la preciosa comedia de Arnau, *La pubilla del Vallés*.

LA CATALANA. — Expléndida resultá la vetllada inaugural del nou local, Mercé, 42, primer, celebrada dissapte últim.

La extraordinaria concurrencia que hi acudí sortí molt complascuda del acte, aplaudint ab entussiasme los treballs prestats al lluhiment de la vetllada per las senyoras Niqui y Riera y 'ls senyors Guiteras, Marín, Casals, Buxó, Escriu, Barjáu y Esplugas.

Unicament sigué criticat l'háverse fet lo discurs de gracias en catalá.

LA CONSTANCIA. — Lo dia 11 s'hi representá *Cosas del oncle* y *De viatge*.

COPPELIA. — Diumenge á la nit ab acabada execució se posá en escena *Home á l'aygua*, *Ecce-homo* y *L'amor es cego*.

ANTICHS GUERRERS. — De la vetllada dramática del diumenge passat, formaba part del programa la bonica comedia *Qui mes mira...* del Sr. Roure.

ACADEMIA ESCOLAR. — Devant d'una concurrencia tan nombrosa com escullida, s'hi representá lo dia 18 del corrent, l'interessant drama *Lo fill del creuhat*, desempenyat irreproxiament, que valgué molts aplausos al enginyós director d'escena Sr. Bartomeu Pujol

y als senyors Martin, Jufre y Domingo. Molt be lo nen Pujol (M), en lo difícil paper de protagonista.

LE CLUB CHIQUÉ. — Avuy deu fer son benefici 'l jove Carlos Busquets que no dubtem será lluhit tant per l' atractiu del programa que ofereix com per las simpatías de qué gosa.

NIU GUERRER. — En la funció que 's doná diumenge passat, s' aplaudí com se mereix la garbosa sarsuela dels senyors Colomer y Fando, *Lo somni de la Ignocencia*.

CATALUNYA. — La tarde del diumenge, ab *Lo Sant Cristó gros*, tingueren ocasió de lluhir-se de debó la senyoreta Gassó (C.), y 'ls senyors Pau, Mercader, Sabat, Caralt (M.), Marqués, Clapera y Pinto. L' escullida concurrencia que omplia 'l local premiá son treball ab forts aplausos.

Cul de sach

Un eco de dissapte passat:

— ¡No crech que may haigi assistit un públich demostrant tant interés al estreno de una obra del plagiari! ¡Quina llástima que no se l' hagi pogut fer surtir á l' escena... per donarli una ovació!

Capritxo

De Rosas es fill en *Rich*:
 lo seu pare, que al cèl siga,
 va plantarli una botiga
 d' adrogué, al carrer de 'n Groch.

Al poch temp s' va ferse *rich*,
 pues tant lo diné 'l cegaba,
 que dia y nit trevallaba
 sens donarse cap fatich.

Are s' ha casat, y 'l *ruch*,
 no veu que sa mitja tronja,
 tot fent cert posat de monja,
 s' entén ab un vell xarruch.

Sent aixís, creurer no puch
 que sigui cap injusticia,
 quant sos amichs, ab malícia,
 li diuhen:—*Rich, rich y ruch*.

QUIMET BORRELL

Enigmas

OBRAS PLAGIADAS

•
 •
 •
 •
 •
 •

Sustituir los punts per lletres, de modo que llegint-las horizontalment resultin 'ls tituls d' obras-plagis y que 'ls punts negres formin l' apellido del plagiador.

LAS ORIGINALS

. *
 *
 *
 *
 *
 *

Buscar, fent lo mateix, lo títol de las originals, y que las estrellas donguin l' apellido del descubridor de plagis.

VILARÓ (MENUT).

Las solució en lo número próximo

* * *

Soluciones als enigmas insertats en lo número 244

GEROGLIFICH COMPRIMIT. — I. Reus.

» » — II. Primavera.

Correspondencia

Martí Espinet: es poch correcte. — Carlos Serra: no será possible complaurel tant aviat com desitjariem. — J. Balsells: va millor de pensament que de forma. — Pau Pitochs: anirá el gerooglífich. — Doctor Tranquil: anirá el problema ab las condiciones per vosté ficsadas. — Rossendo Coll: te l' inconvenient de esser massa particular. — Primer Borrell: te molta extenció. — Un Olotí: procurarém publicarlos. — Pere Bou: va be, pero hi han certas correccions á fer. — M. Arymón: va be. — Surisenti: també. — C. Samá: lo cuánto es bonich, sols pert perque las costums d' aquí difereixen molt. — Sisquet del Full: gracias per tant interés; llástima que 'l resultat no se sabrá desseguida; la composició va bé. — Pepet de Catalunya: s' ha vist lo que diu, va equivocat, vegi en lo publicat aquí, la indicació que hi ha sota títol, com aixís ens consta á nosaltres; gracias per l' interés. — I. Furton: no van mal. — Domingo Sagristá: gracias per l' atenció. — August Colmerán: tothom hi te dret. — Geroni Campinyá: se li agrahirá el sacrifici. — Manuel Serrat: se tindrà present. — Joaquim Font Fargas: va be. — Arcadio: anirá algun. — J. C. M.: es defectuós. — Salvador Bonavía: á son dia. — Maricel: alguns, pero no s' admeten dedicatorias. — Anton Burgués: está be y avisi quan li convingui. — M. Aragall: lo seu seudónim se presta á confussions; l' article va be, encare que deurian atenuarse alguns cárrechs. — Alemany Borrás: va be. — M. F. y M. (Gras): solucions catalanas. — Anton Vilaró: veurá algo. — D. Ferrer: aprofitará algo. — Llorens Petit: no pot atendre's lo que diu.

Lo demés que no se anomena no serveix.

NOTICIA INTERESSANT

Segons últimas noticias, la vista Judici Oral Públich de la causa Ferrer-Ximeno, se verificará lo dijous dia 5 del próximo mes de Novembre.

Tipografía «La Académica», Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861